

Stanovisko Klimatické koalice a Zeleného kruhu k východiskům z koronavirové pandemie

schváleno dne 29. 4. 2020

Klimatická koalice a asociace ekologických organizací Zelený kruh trvají na důsledném plnění klimatických závazků České republiky v souladu s Pařížskou dohodou a s cílem dosažení klimatické neutrality EU nejpozději do roku 2050.

Tváří v tvář koronavirové hrozbě se lidé dokázali semknout, projevit vzájemnou solidaritu, řešit nedostatek dodávek materiálu a pomůcek svépomocí a technickými inovacemi. Schůzky, diskuze a přednášky byly nahrazeny videokonferencemi, citelně se snížila spotřeba.

Zároveň se bolestně vyjevila potřeba připravenosti na nenadálé situace a nepostradatelnost veřejných institucí při jejich řešení.

Této zkušenosti chceme využít v úsilí o udržitelný rozvoj společnosti a o ochranu klimatu, ve spojení s ekonomickou obnovou.

Odmítáme falešné dilema mezi řešením ekonomických následků koronavirové pandemie a hledáním cest z klimatické krize. Oboje musí jít ruku v ruce. Nové investiční nástroje v rámci Zelené dohody pro Evropu nabízejí potřebný hospodářský stimul a zároveň příležitost k urychlené transformaci k nízkouhlíkové ekonomice.

- Nasměrujme chytré cílené investice do perspektivních odvětví, včetně energetické modernizace soukromých i veřejných budov, a zavádění oběhového hospodářství s důrazem na malé a střední podniky. Peníze bychom neměli plošně směřovat k velkým společnostem.
- Podporujme komunitní energetiku zapojující obce i jednotlivé domácnosti a investujme do obnovitelných zdrojů energie a technologií pro ukládání energie. Neutápějme stamiliardy ve výstavbě nových jaderných bloků.
- Provedme spravedlivou transformaci, která nabídne všem lidem zaměstnaným v uhelném průmyslu novou pracovní příležitost v perspektivních oborech a těžebním regionům šanci na lepší a zdravější budoucnost. Neprodlužujme provoz uhelných elektráren, jejichž exhalace každoročně předčasně ukončí stovky životů a stojí nás desítky miliard korun.

- Podpořme ekologickou dopravu založenou na sdílení, posílení bezmotorové dopravy, rozvoji čistých technologií a železniční sítě včetně výstavby vysokorychlostních tratí. Nezachraňujeme ztrátové aerolinky.
- Provedme ekologickou daňovou reformu zahrnující výrazné zvýšení daní z fosilních paliv. To povede k doplnění současného výpadku příjmů státního rozpočtu a zároveň k urychlení tempa dekarbonizace. Nedělejme škrtů v sociální oblasti ani nezvyšujeme zdanění práce.
- Potřebujeme šetrně hospodařit s dešťovou vodou, starat se o naše řeky, naučit se zadržovat vodu v krajině. Stejně tak musíme zvýšit úsilí o obnovu uschlých lesů a začít využívat udržitelné a regenerativní postupy v zemědělství. Nebetonujeme dále českou krajinu a skončíme s degradací půdy průmyslově pěstovanými monokulturami.
- Nastavme transparentní pravidla pro povolování staveb. V územním plánování se zaměříme na přednostní využití brownfieldů, ochranu různých druhů zelených ploch a vytvoření podmínek pro budování modrozelené infrastruktury. Nesmíme likvidovat orgány veřejné správy v oblasti životního prostředí a vylučovat veřejnost z povolovacích procesů.
- Podporujeme digitalizaci a k přírodě a zdrojům šetrná a diverzifikovaná průmyslová odvětví s vysokou přidanou hodnotou. Investujeme do rozvoje vědy, výzkumu a inovací. Nesmíme pokračovat v modelu „montovny Evropy“ a jednostranné závislosti české ekonomiky na výrobě aut.
- Tvoříme podmínky pro rozvoj turistického průmyslu s vysokou přidanou hodnotou, který bude šetrný jak k životnímu prostředí, tak i k místním komunitám. Nesnažíme se oživit masový turismus založený na exploataci navštěvovaných míst, velké spotřebě a krátkých pomíjivých zážitcích.
- Modernizujeme české školství a adaptujeme je na podmínky rychle se měnícího světa. Připravujeme mladé generace na nové výzvy nejisté budoucnosti, rozvíjíme jejich schopnost uvažovat kriticky, inovativně a interdisciplinárně. Posilujeme jejich odolnost vůči dezinformacím a připravenost jednat jako odpovědní a aktivní občané. Přestaňme tolerovat další prohlubování stagnace a zaostávání českého vzdělávání.
- Párnejménším zdvojnásobíme prostředky poskytované rozvojovým zemím na snížení emisí a adaptaci na změnu klimatu. Nepoužívejme tíživou situaci u nás doma jako výmluvu pro omezování rozvojové spolupráce, humanitární pomoci a klimatických financí těm nejpotřebnějším za našimi hranicemi.

- Přehodnoťme stávající vzorce produkce a spotřeby. Nastal čas začít místo HDP systémově využívat lépe vypovídajících ukazatelů úspěšnosti veřejných politik, jako je kvalita života, míra příjmové nerovnosti nebo index sociálně-ekonomického blahobytu (ISEW). Nevracejme se k úsilí o hospodářský růst za každou cenu.
- Budujme odolné a soběstačné komunity, více zapojme veřejnost do rozhodování, a posilujme tak důvěru v instituce státu. Tím pomůžeme rozvíjet celkovou připravenost společnosti řešit krizové situace. Nesmíme dopustit centralizaci moci a postupné osekávání demokratických principů a lidských práv.

Níže uvedené organizace se hlásí k odpovědnosti za naplňování výše uvedených cílů. Nabízíme svoje znalosti a zkušenosti, ochotu nacházet praktická řešení formou partnerského dialogu s veřejnou i soukromou sférou.

Vážíme si všech aktérů, kteří usilují o udržitelný rozvoj společnosti, ochranu klimatu a ekonomickou prosperitu založenou na ohleduplnosti k budoucím generacím. Apelujeme zároveň na volené zástupce, aby současnou společenskou atmosféru využili k výše uvedeným zásadním strukturálním reformám.

V tuto chvíli je pouze a jen na nás, zda koronavirová krize z dlouhodobého pohledu přispěje k ozdravení životního prostředí, a v důsledku i nás všech, nebo nikoli. Hledejme v ní proto příležitost pro rychlejší přechod na udržitelnější fungování naší společnosti.

KLIMATICKÁ KOALICE je platformou českých nestátních neziskových organizací, které se zabývají zejména ochranou životního prostředí, rozvojovou spoluprací a humanitární pomocí. Jejimi členy jsou: Adra, o.p.s., Automat, Calla - sdružení pro záchranu prostředí, CARE Česká republika z.s., Centrum pro dopravu a energetiku, CI2, o.p.s., Česko proti chudobě, Česko za klima, Člověk v tísni, ČSOP JARO Jaroměř, Doctors for future, Educon, Ekologický institut Veronica, Ekumenická akademie Praha, FoRS - České fórum pro rozvojovou spolupráci, Frank Bold, Glopolis - Pražský institut pro globální politiku, Greenpeace ČR, Hnutí DUHA, Charita ČR, Klimatická žaloba, Koalice proti palmovému oleji, Limity jsme my, Nadace Partnerství, Na myslí, z.ú., Přátelé přírody ČR, Rada pro mezinárodní vztahy, Rodiče za klima Liberec, STUŽ - Společnost pro trvale udržitelný život, Zelený kruh

www.klimatickakoalice.cz

KONTAKT: Michaela Pixová, Klimatická koalice, michaela.pixova@ecn.cz, 777 145 003

ZELENÝ KRUH je asociace ekologických nevládních organizací působících v České republice, která se věnuje plošnému monitorování zákonů a politik, koordinaci legislativních kampaní a advokační činnosti zaměřené na zachování kvalitní ochrany životního prostředí a vysoké úrovně občanských práv v rozhodovacích procesech. Jejimi členy jsou: Actaea - společnost pro přírodu a krajinu, Agentura Gaia, Apus, AREA viva, Armillaria (ZO ČSOP), Arnika, Ateliér pro životní prostředí, Automat, Beleco, z.s., Bieno, z.s., Calla - sdružení pro záchranu prostředí, Centrum pro dopravu a energetiku, Centrum ekologické a globální výchovy Cassiopeia, Centrum ekologické výchovy VIANA (Schola Humanitas Litvínov), Centrum pro komunitní práci, Centrum rozvoje Česká Skalice, CZ Biom - České sdružení pro biomasu, Česká společnost ornitologická, České Švýcarsko o. p. s., Český a Slovenský dopravní klub, Čisté nebe o.p.s., Čmelák - Společnost přátel přírody, ČSOP JARO Jaroměř, DAPHNE - Institut aplikované ekologie, z.s., Děti země, Dobře zapsaný spolek, Dopravní federace, Eco - info centrum Ostrava, Ekoinfocentrum ZO ČSOP, Ekologické centrum Meluzína, El Grifo, Fairwood, z.s. (dříve FSC ČR, o.s.), Fórum 50 %, Frank Bold, Glopolis o.p.s., Greenpeace ČR, Hnutí brontosaurus, Hnutí DUHA, Chaloupky, o.p.s., Jizersko-ještědský horský spolek, Juniperia, Sdružení Krajina, Jihočeské matky, o.s., Koalice pro řeky, Konopa, z.s., Krasec, o.s., Krocan o.s., Moravský ornitologický spolek - středomoravská pobočka ČSO, Muzeum přírody Český ráj, N.O.S., Nepomucký ornitologický spolek, Nadace na ochranu zvířat, Nádech, z.s., NaZemi, Nesehnutí, Občanské sdružení AMETYST, OBRAZ - Obránci zvířat, Oživení, Pražské matky, z.s., PRO-BIO LIGA ochrany spotřebitelů potravin a přátel ekologického zemědělství, PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, Přátelé přírody z.s., Rezekvítek, Rosa, o.p.s., TEREZA, vzdělávací centrum, z.ú., SEVER Horní Maršov o.p.s., Silezika, o.s., Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, Společnost pro zvířata, Síť ekologických poraden STEP z.s., Síť středisek ekologické výchovy Pavučina, z. s., STUŽ - Společnost pro trvale udržitelný život, Suchopýr, o.p.s., Svaz ochrany přírody a krajiny ČR, Svoboda zvířat, TYTO o.s., Unie pro řeku Moravu, Ústecké šrouby, VAVÁKY, o.s., Vespolek, o.s., ZO ČSOP Klíny, ZO ČSOP 11/11 Zvoneček, ZO ČSOP BERKUT, ZO ČSOP VERONICA, Zdravé životní prostředí, z.s., Zelený dům Chrudim, Zvonečník

www.zelenykruh.cz

KONTAKT: Daniel Vondrouš, Zelený kruh, daniel.vondrous@zelenykruh.cz, 724 215 068